

SOCIETAT ▶ BAGES/MOIANÈS

Moià reconeix la trajectòria lingüística de Josep Ruaix en un concorregut homenatge

▶ L'activista cultural i sacerdot va estar acompanyat per un centenar de persones i deixebles seus en un acte que va omplir l'auditori

JORDI ESCUDÉ MOIÀ

■ Moià va retre homenatge ahir a mossèn Josep Ruaix Vinyet, un dels seus fills més il·lustres i un dels principals referents vius en el camp de la gramàtica catalana com a lingüista i escriptor. Cap a un centenar de veïns van participar en els actes, organitzats per la Ruta Pompeu Fabra a l'auditori Sant Josep, i també hi van assistir alguns acadèmics deixebles de Ruaix, que li van dedicar diverses glosses.

Nascut a Moià l'any 1940 i actual rector de les parròquies de Sant Vicenç de Calders i Sant Pere de Viladecavalls (a Calders), Josep Ruaix destaca pel seu activisme cultural i una dilatada trajectòria com a professor, traductor i cor-rector de català, i autor de diversos diccionaris i publicacions de caire lingüístic, que sempre ha desenvolupat emmirallant-se en el «gran Pompeu Fabra», tal com s'hi va referir ell mateix ahir. D'aquí ve que l'homenatge sorgís dels membres que organitzen la Ruta Pompeu Fabra per Barcelona i per Prada de Conflent, totalment superats per les expectatives. «Li vam dir que seríem pocs, mitja dotzena com a molt, i hem acabat omplint tot un auditori», va exclamar ahir Mònica Montserrat, una de les promotores de l'acte juntament amb David Paloma. A més, tot i que s'estava preparant des de feia uns mesos, es tractava d'un homenatge gairebé espontani en el sentit que «no hi ha cap motiu específic, ni cap data rodona que el justifiqui, simplement pensem que se'l mereix, perquè, de motius, no en falten».

A l'homenatge no hi van faltar representants institucionals de

Moià, el seu poble natal, ni de Calders, on fa de rector en dues par-ròquies. La regidora de Divulgació Cultural de Moià, Mercè Bi-gorra, va agrair a Ruaix «tot el seu mestratge tant a escala individual com municipal», i va apuntar que «aquest és un bon moment per homenatjar una persona que és amb nosaltres i està activa». Al seu torn, l'alcalde de Calders, Eduard Sánchez, va destacar «la gran dimensió de Ruaix (en àmbit cultural i lingüístic), que a més a més ha estat portaveu de la comunitat cristiana de Calders». Finalment, el director dels serveis Territorials de la Catalunya Central i exalcalde de Calders, Lluís Cerarols, es va adreçar a Ruaix «no tan sols com un gran científic de la llengua, sinó també com a gran persona, tolerant, i comprensiu i respectuós amb la diversitat».

Venerat pels seus deixebles

Un cop acabats els parlaments, alguns amics i deixebles de Ruaix també van dedicar-li unes emocionades paraules d'homenatge a la seva persona i de reconeixement a la seva trajectòria professional, sense estalviar veneracions i elogis.

Joan Ferrer, professor de la Universitat de Girona, va parlar «del gran Ruaix» entre tendresa, admiració i també tocs d'humor. Va dir que s'havia de distingir la persona del mite, «i jo em referiré al mite», del qual va dir que havia construït «una galàxia lingüística i cultural que només en tenia una de semblant: la de Pompeu Fabra».

També va parlar Jaume Macià, professor de l'Escola Oficial

El professor Joan Ferrer, en el seu discurs d'homenatge a Josep Ruaix, ahir, a l'auditori de Moià

d'Idiomes, i en aquest cas va descriure Ruaix com «un gegant de la nostra cultura». Va recordar que l'havia conegut els anys 70 com a professor de català, i va repassar les diverses sortides que des d'aleshores havien fet plegats en diverses ocasions. «Ruaix és un home inquiet, menut però un gegantí coneixedor de la llengua, i aquest homenatge era una necessitat que sentíem tots els que avui som aquí», va dir. Finalment, va ser el torn de Carles Riera, professor a la Universitat Ramon Llull, que va destacar la figura de Ruaix des del seu vessant acadèmic, amb classes «molt didàctiques i de les quals molts ens vam beneficiar»; com a col·laborador de la premsa local, tant a La Tosca com a El Truc i a la revista Modilia-

num; i com a corrector de llibres d'autors del Moianès.

Els organitzadors van obsessionar Ruaix amb un recopilatori d'alguns dels seus articles amb el títol de *La Galàxia Ruaix*, una auca sobre la seva vida i la seva trajectòria professional, de l'il·lustrador Toni Donada i amb el text del manresà Joan Vilamala, que el va llegir mentre es projectaven les vinyetes en una pantalla. L'escriptor calderí Josep Fàbrega també li va dedicar un poema acrostic, que formava el nom de Josep Ruaix amb l'última lletra de cada vers.

Un «gràcies» desglossat

Mossèn Josep Ruaix també va mostrar el seu agraïment per l'acte que se li feia, i el va expressar

tot fent honor als seus dots lingüístics, ja que va desglossar la paraula «gràcies», també en forma d'acròstic, «per apuntar set idees amb cada una de les set lletres».

L'homenatjat va començar fent referència al *gran Fabra*, «que ha estat el meu guia en tota la meva tasca lingüística». També va parlar de la *resiliència* «de la nostra llengua, que pateix afectes adversos però sempre ha sabut superar-los», i de l'*amistat* que diu que li ha procurat la seva dilatada activitat docent. En el seu discurs tampoc no hi van faltar referències al *català* i a la seva vocació per ensenyar-lo i estudiar-lo, com tampoc a l'*Intitut d'Estudis Catalans*, ni a l'*Església*, la seva «altra gran vocació».

Entrevista Josep Ruaix

▶ SACERDOT, GRAMÀTIC I ESCRIPTOR CATALÀ NASCUT A MOIÀ

«Convé que seguim lluitant per la llengua perquè no la tenim salvada»

J.E. MOIÀ

■ Com ha rebut aquest homenatge?

■ Per a mi ha estat com un suport popular a la llengua, perquè el català no està en una situació de completa normalitat, i tots els actes que fomentin l'amor per la llengua són ben rebuts.

■ Com creu que està de salut la llengua catalana?

■ No està malament, perquè tenim eines per potenciar-la i tirar-la endavant, però el problema és que no està del tot normalitzada.

■ Què li faltaria?

■ Que es fes servir més, i d'una forma més genuïna. A més, seria bo que entrés en cercles on ara per ara sembla difícil que pugui entrar, com la justícia, el lleure, el cinema, la televisió, els espais audiovisuals...

■ Creu que en aquest sentit fins i tot s'està reculant aquests darrers anys?

■ Com que no sóc sociolingüista no ho puc valorar, però és important que anem mantenint la militància de la llengua. S'ha d'anar

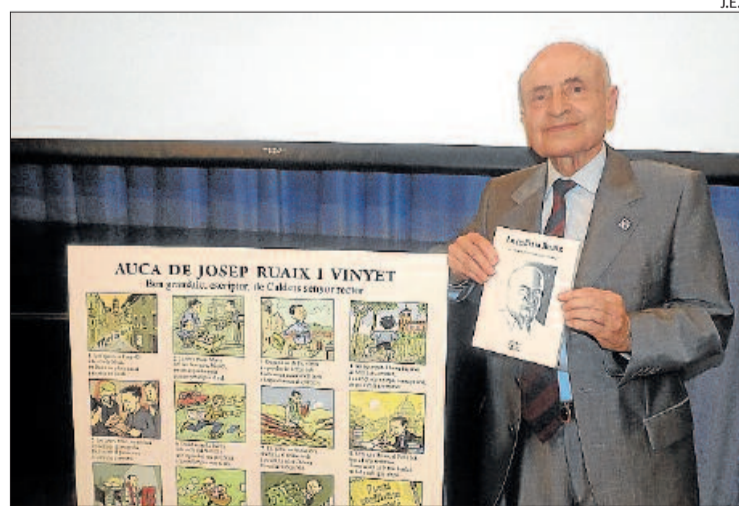
lluitant per la llengua perquè no la tenim salvada.

■ Com s'hauria de fer aquesta lluita?

■ Cadascú des del seu lloc, mirant de parlar en català, i fer-ho tan bé com sigui possible en totes les ocasions possibles.

■ Sovint s'ha mostrat crític amb algunes decisions de l'Institut d'Estudis Catalans en relació amb la llengua, en quin sentit?

■ Amb la supressió d'alguns diacrítics, per exemple. Penso que els diacrítics ajuden a llegir, a enten-

Josep Ruaix amb l'auca que li van dedicar a l'homenatge d'ahir

dre, i a parlar bé, i treure'ls ha estat un pas enrere. Tampoc no em va agradar la gran supressió de guionets en paraules compostes que es va fer als anys 90, perquè això va fer que algunes paraules es pro-

nunciessin i s'interpretessin malament.

■ Josep Ruaix es defineix com a catalanista?

■ I tant! Però com a capellà, no em fico en política.